

Publikační činnost od A do Z

„Publikuji otevřeně a plním podmínky poskytovatelů financí.“

výzkumník 21. století

Identifikátory vědce

Jedinečné trvalé identifikátory vědce (autora) jsou důležité pro:

- identifikaci autora, tj. aby správnému autorovi byly přiřazeny ty správné publikace
- hodnocení vědy a výzkumu
- získávání grantů (např. doporučení GA ČR)
- splnění požadavku [vydavatele](#) při přijímání článku (např. Wiley, Sage)

Identifikátory vědce

[Na FSS využíváme](#) následující identifikátory, které mají autoři evidované v sekci Publikace v IS MU:

- **ORCID** – centrální registr spravuje nezisková organizace ORCID (Open Researcher and Contributor ID), jako jediný identifikátor umožňuje propojení s ResearcherID i Scopus Author ID.
- **ResearcherID** – je provázán s databází Web of Science
- **Scopus Author ID** – vzniká při vytváření záznamů v databázi Scopus (autoři si profil sami nevytváří)

Otevřený přístup k vědeckým informacím

„Otevřený přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů (tzv. Open Access) znamená poskytnutí bezplatného a neomezeného online přístupu koncovému uživateli k vědeckým informacím s možností dalšího opakovaného využití těchto informací.“

(Národní strategie otevřeného přístupu ČR k vědeckým informacím)

„Otevřená věda otevírá životní cyklus výzkumu, od koncepce myšlenky a shromažďování relevantních materiálů k publikování, archivaci a opětovnému využití výsledků výzkumu, včetně metadat a výzkumných dat.“

(OpenAIRE)

Mýty o Open Access

Open Science na MU

<https://openscience.muni.cz/>

Strategie Open Science MU 2022–2028

dostupná na [webu oddělení Open Science MU](#)

Open Science

Oblast otevřené vědy se zaměřuje především na otevřený přístup k publikacím (Open Access) a sdílení výzkumných dat podle FAIR principů.

Open Access

Otevřený přístup je způsob publikování, který má zaručit bezplatný, trvalý a neomezený přístup k vědeckým výstupům (resp. publikačním výstupům). Otevřený přístup může být vůči autora i projektovou podmínkou.

Open/FAIR Data

Zpřístupnění dat dle principů FAIR neznámá zpřístupnění dat bez jakýchkoliv omezení. Cílem je data zpřístupňovat: „as open as possible, as closed as necessary“.

[Zdroj](#)

Výhody Open Access

OPEN ACCESS

Výzkumníci
v rozvojových
zemích mohou
sledovat
vaši práci

Větší
zviditelnění
vaší práce

Odborníci
mohou
aplikovat
vaše poznatky

Vyšší
citovanost

Váš výzkum
může
ovlivňovat
postupy

Veřejnost
má přístup
k vašim
poznatkům

V souladu
s dotačními
pravidly

Lepší
zhodnocení
peněz
daňových
poplatníků

Open Science v projektových podmínkách

- přehled konkrétních podmínek poskytovatelů finanční podpory uveden na [webu Open Science MU](#), příp. vždy v zadávací dokumentaci
- objevuje se v nich (doporučení či přímo podmínka) např.:
publikování v režimu Open Access, resp. otevřený přístup k výsledkům, možnost naplánovat finanční náklady (tzv. publikační poplatky) na otevřený přístup, dodržování FAIR principů, požadavek na dohledatelná otevřená data, popis sdílení dat, předložení Data Management Planu, popsat Research Data Management, uložení výsledků do repozitáře atd.

Publikování v režimu Open Access

Projektovou podmínku lze splnit dvěma základními způsoby:

- **Zelená cesta** – autoarchivace (publikace) v otevřených repozitářích □ (Open Access poskytují autoři)
- **Zlatá cesta** – publikování v otevřených časopisech □ (Open Access poskytují vydavatelé) □

Existují i další způsoby:

- **Hybridní cesta**
- **Diamantová/Platinová cesta**
- **Bronzová cesta**

[Typy publikačních výstupů](#)

Výzkumná data a jejich management

Životní cyklus výzkumných dat

- Co jsou výzkumná data
- Management výzkumných dat (Research Data Management) = organizování, skladování a dlouhodobé uchovávání dat získaných během výzkumného projektu
- **Data Management:**
 - před začátkem projektu – ve fázi plánování projektu naplánovat i práci s daty
 - během projektu – dbát na zpracování, skladování a zabezpečení
 - po/při ukončení projektu – promyslet, která data je vhodné/možné smazat, která dlouhodobě uchovat, naplánovat jejich sdílení

Data Management Plan (DMP)

- Data Management Planning = kontinuální proces, který pomáhá plánovat a provádět správu dat
- Data Management Plan = dokument/y
- Nástroje pro tvorbu DMP – sdílený dok., šablony dokumentů daného projektu, specializovaný software
- [Nástroje pro správu výzkumných dat](#)
- [Data Stewardship Wizard](#)
- [Ukázky DMP](#)
- [Uchovávání dat, repozitáře](#)

Sdílení dat

FAIR data – hlavní principy Open (FAIR) dat

Findable Dohledatelnost

Využití jedinečných identifikátorů
a metadat

Accessible Přístupnost

Otevřenost, bezplatnost,
dostupnost

Interoperable Interoperabilita

Možnost strojového zpracování
dalšími systémy

Reusable Znovuvyžitelnost

Popis dle odpovídajících
standardů

Jak FAIR jsou vaše
výzkumná data?

→ checklist pro
zhodnocení FAIR
atributů dat

Právní ukotvení Open Access

- účelem uložení publikačních výstupů a výzkumných dat do repozitářů je jejich následné bezplatné online zveřejnění tak, aby k nim byl umožněn přístup komukoliv → z právního hlediska má mít koncový uživatel co nejvíce možností nakládat s výstupy a daty, ke kterým se prostřednictvím repozitářů dostane → k tomuto účelu slouží použití vhodných **veřejných licencí**
- nejrozšířenější [Creative Commons](#) (CC) – autor volí jednu ze šesti variant licence podle míry otevřenosti, kterou chce zaručit
- CC: Choose a license → <https://chooser-beta.creativecommons.org/>
- více k licencím např. webinář [CC licence pro autory a Open Science podporu na MU](#)

Jak publikovat v režimu Open Acces

- [Výběru vhodného časopisu](#)
- Výběr vhodného časopisu z hlediska Open Access: lze využít službu [Directory of Open Access Journals](#) (DOAJ) – poskytuje seznam otevřených recenzovaných časopisů

APC poplatky (Article Processing Charge) – poplatek za publikování článku

Pokud zvolený časopis požaduje tzv. APC, musíte zajistit zdroj pro jeho zaplacení. Pro autory z MU jsou k dispozici slevy na APC poplatcích u vybraných vydavatelů a také se tato položka dá uvést jako součást žádosti o grant.

- Web konsorcia CzechELib → [sekce Open Access](#)
- Transformační smlouvy

Hodnocení časopisů

- hodnocení časopisů na základě citovanosti článků
- různé ukazatele:
 - impact factor
 - article influence score – Web of Science (WoS)
 - Scimago journal and country rank (SJR) – Scopus
- žebříčky časopisů, kvartily časopisů

Journal Citation Reports (JCR)

JCR = databáze časopisů indexovaných ve Web of Science

- obsahuje informace o časopisech včetně impact factoru (IF), rank by article, journal impact factor; influence score (AIS)

The screenshot shows the homepage of the Journal Citation Reports (JCR) website. The header includes the Clarivate logo and navigation links for Journals, Categories, Publishers, and Countries/Regions. A search bar is prominently displayed with the placeholder text "Journal name/abbreviation, ISSN/eISSN, category, publisher, country/region". Below the search bar, there is a section titled "Already have a manuscript?" with a "Match my manuscript" button. At the bottom, there is a section titled "See full listings and refine your search by" with four icons representing Journals, Categories, Publishers, and Countries/Regions.

Journal Citation Reports (JCR)

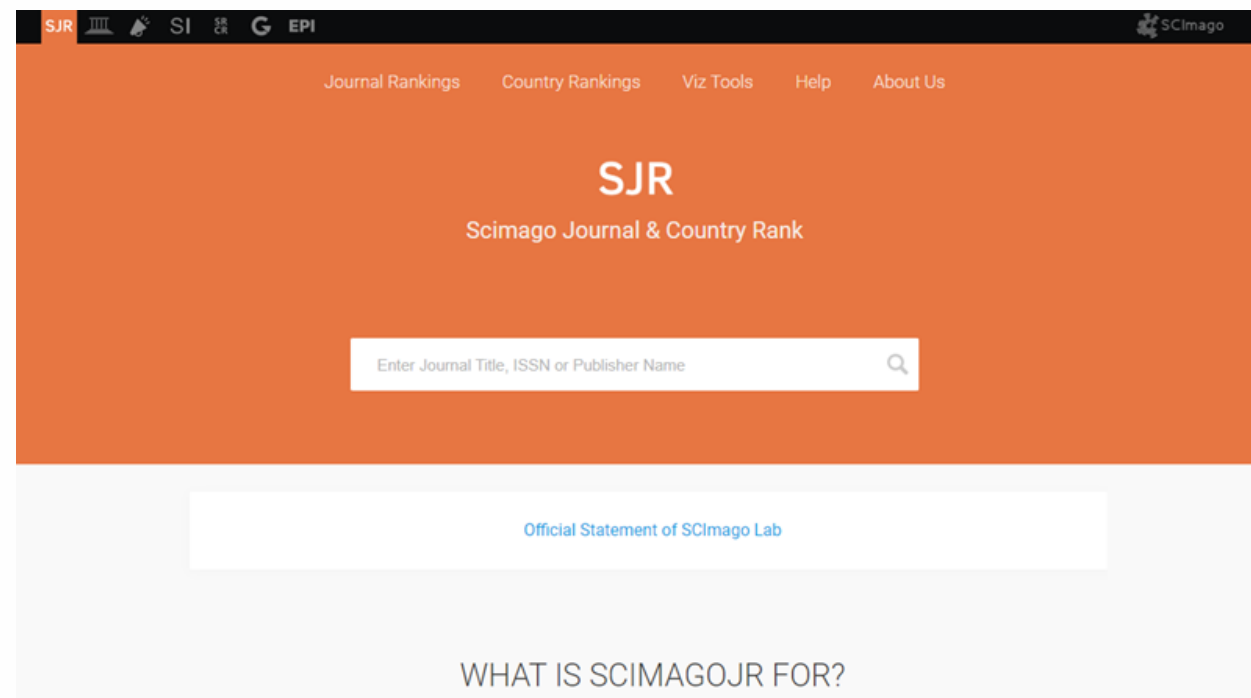
- [oborové kategorie](#) (WoS categories)
možnost seřadit časopisy dle potřebných metrik (IF, IF kvartil, AIS, AIS kvartil atd.)
- původně neimpaktované kolekce ESCI (emerging sources citation index) a AHCI (art and humanities citation index) nejsou zatím zahrnuty do hodnocení dle AIS
- vyhledání konkrétního časopisu pomocí názvu nebo ISSN
- [dohledání kvartilu k časopisu dle AIS](#)

Scopus

SJR – Scimago Journal & Country

Rank = databáze časopisů
indexovaných ve Scopusu

- obsahuje informace o časopisech včetně hodnoty SJR a kvartilů
- žebříčky časopisů v jednotlivých kategoriích
- návod na dohledání kvartilu dle SJR

Predátorské (pochybné) časopisy

- zneužití myšlenky otevřeného přístupu
- cíl – publikovat za poplatky a generovat zisk bez ohledu na kvalitu článků
- žádné nebo fiktivní recenzní řízení
- nejasné informace o výši poplatků
- uvádění lživých či neexistujících údajů (Global impact factor, Eurasian Scientific Journal Index, ...)
- napodobování názvu, designu webu jiných zavedených časopisů
- uvádění jmen odborníků v redakčních radách bez jejich vědomí

Jak se vyhnout predátorům

- ověřovat informace na webu časopisu (např. uvádí-li hodnotu IF, zkontrolovat časopis v JCR)
- ověřit adresu vydavatele
- prostudovat popis recenzního řízení, zjistit informace o poplatcích
- prohledat archiv časopisu, ověřit kvalitu již publikovaných článků
- získat reference od kolegů
- **využít služeb knihovníků:**
celouniverzitní služba [Kontrola predátorských časopisů](#)

Evidence publikací

- IS MU, agenda Publikace → <https://is.muni.cz/auth/publikace/>
- soupis vlastních publikací
- podklady pro evaluaci
pracovišť FSS

MUNI

EN Mgr. Blanka Farkašová, učo 97333

IS > Publikace

Publikace

• Změnit osobu, za kterou budete spravovat její publikace

Vyhledávání publikací/výsledků

Kde hledat? ▾

Naposledy mnou změněné

Publikace

Správa publikací/výsledků

- Moje autorské publikace/výsledky (0)
- Pomůcky a nastavení
- Osobní identifikátory
- Jak pracovat s RIV

RIV – rejstřík informací o výsledcích

- národní bibliografická databáze vědeckých výsledků → <https://isvavai.cz/riv>
- RIV ≠ hodnocení výzkumu
- RIV = zdroj dat pro hodnocení výzkumu
- pouze část dat v RIVu vstupuje do hodnocení
- do RIVu je možné odvádět všechny výsledky (publikační i nepublikační), které vznikly při řešení výzkumné aktivity podporované dle zákona (granty, projekty, institucionální podpora aj.)

IS MU – Publikace

IS publikace ≠ RIV

- v IS je možno evidovat všechny výsledky, včetně těch, které nevznikly na MU a nebyly podpořeny z grantů/rozpočtu MU

Kdy převádět do RIVu

- alespoň jeden z tvůrců musí být označen jako **domácí tvůrce**
- financování – navázání na projekt, příp. inst. podporu MU ([uvedení dedikace k projektu v publikaci](#))

Kdo je domácí tvůrce

- výsledek byl vytvořen v rámci pracovněprávního (studijního) vztahu k MU
- rozhodující je, zda vztah trval v době vytvoření výsledku, nikoli v roce uplatnění/publikování
- uvedení afiliace v publikaci:

název katedry/ústavu, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Joštova 10, Brno

Druhy výsledků v RIV

Definice druhů výsledků

J – článek v odborném periodiku, od 2018 rozlišeno:

Jimp – Web of Science (article, review, letter)

Jsc – Scopus (article, review, letter)

Jost – ostatní recenzované časopisy

B – odborná kniha (monografie)

C – kapitola v odborné knize (recenzované editované knize)

D – stať ve sborníku

Druhy výsledků v RIV

- P** – patent (udělený)
- Z** – odrůda, plemeno, poloprovoz, ověřená technologie
- F** – výsledky s právní ochranou (užitný vzor, průmyslový vzor)
- G** – technicky realizované výsledky (prototyp, funkční vzorek)
- H** – právní předpisy, směrnice
- N** – certifikované metodiky a postupy
- R** – software
- S** – specializovaná databáze
- V** – výzkumná zpráva
- A** – audiovizuální tvorba
- E** – uspořádání výstavy
- M** – uspořádání konference
- W** – uspořádání workshopu
- O** – ostatní (v IS MU všechny typy výsledků začínající malým písmenem)

Hodnocení vědy

VYZKUM.GOV.CZ

- sekce Hodnoceni VaVal → Metodika 2017+

Metodika M17+

Číselník oborů M17+

Definice druhů výsledků

- výsledky Hodnocení

Informační systém výzkumu vývoje a inovací → <https://www.isvavai.cz/>

Dokumenty

RIV (výsledky VaVal), CEP (databáze projektů VaVal), CEA (databáze aktivit VaVal), VES (veřejné soutěže)

Hodnocení vědy – Metodika 2017+

Pět modulů (více kritérií v hodnocení):

- **Modul 1 Kvalita vybraných výsledků** (10 % vybraných výsledků, peer-review hodnocení)
- **Modul 2 Výkonnost výzkumu** (přehledová bibliometrie výsledky ve WoS a Scopus)
- **Modul 3 Společenská relevance** (přenos výsledků do praxe, transfer technologií, atd.)
- **Modul 4 Viabilita** (řízení a vnitřní procesy v dané instituci)
- **Modul 5 Strategie a koncepce** (mise organizace, koncepce, vize a jejich naplňování)

Jsme tu pro vás.

E-mail: knihovna@fss.muni.cz

Tel.: 549 491 984

Web: knihovna.fss.muni.cz, knihovna.fss.muni.cz/podpora-vedy

Nebo se zastavte v knihovně. :)

Knihovna je tu pro vás, pokud potřebujete:

- koupit knihy nejen do dlouhodobých výpůjček
- poradit s vyhledáváním v e-zdrojích
- zapůjčit knihy formou meziknihovní či mezinárodní meziknihovní výpůjční služby
- zařadit sken knihy do služby E-prezenčka
- licenci Grammarly Premium pro korekturu anglických textů
- koupit e-knihy z databáze ProQuest (služba E-kniha na počkání)
- pomoci se založením a správou jedinečného identifikátoru vědce
- poradit s citačními databázemi Web of Science a Scopus, s hodnocením časopisů
- vyhledat časopisy vhodné pro publikování vašeho textu
- ověřit predátorské (pochybné) časopisy či konference
- poradit s publikováním v Open Access režimu
- více informací k Open Science na MU
- pomoci s evidencí publikací pro RIV či více informací k hodnocení vědy a výzkumu v ČR

Užitečné odkazy

[Kniha Otevřený přístup k vědeckým informacím: současný stav v České republice a ve světě](#)

[Kniha Open Access \(MIT Press Essential Knowledge series\)](#)

[Příručka Pochybné časopisy \(KUK MU\) v IS MU](#)

[Predátorské časopisy ve Scopusu \(studie IDEA, 2016\)](#)

[Slovníček pojmů z oblasti Open Science na webu Open Science MU](#)

[Directory of Open Access Journals \(DOAJ\)](#)

[Directory of Open Access Books \(DOAB\)](#)

[Manuál pro identifikaci vědeckých časopisů s otevřeným přístupem](#)

[Vím, kde publikuji → web kampaně Think.Check.Submit.](#)